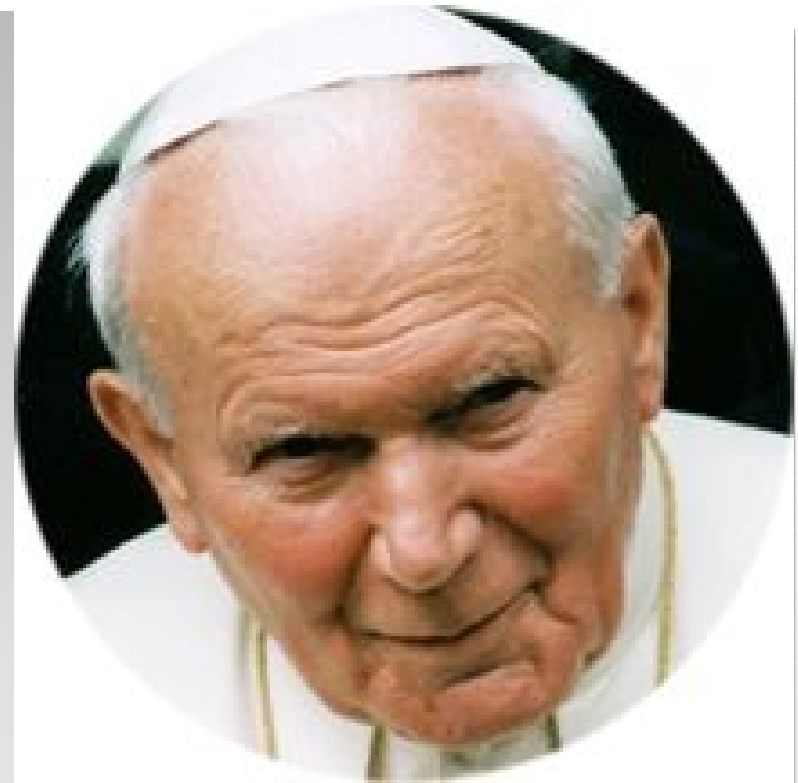

**Realizacja zadań obrony
cywilnej wynikająca
z międzynarodowego prawa
humanitarnego**

**Opracowała: mgr inż. Barbara Gawęł instruktor obrony
cywilnej WBiZK P UW w Rzeszowie**

„ Za wojnę są odpowiedzialni nie tylko Ci, którzy ją bezpośrednio wywołują, ale również Ci, którzy nie czynią wszystkiego co leży w ich mocy, aby jej przeszkodzić ”

Jan Paweł II

Wstęp

Międzynarodowe prawo humanitarne znane jest również jako prawo konfliktów zbrojnych lub prawo wojenne.

Pojęcia te są terminami równoznacznymi, różnica polega na tym, że wyrażeniem „międzynarodowe prawo humanitarne” częściej posługują się organizacje międzynarodowe, środowiska naukowe oraz cywilne organy państw.

Natomiast „prawo wojenne” i „prawo konfliktów zbrojnych” to wyrażenia stosowane zwykle przez siły zbrojne i środowiska wojskowe.

Wstęp

Podział prawa międzynarodowego na prawo wojny i pokoju, dokonał w 1625 roku holenderski prawnik, **Hugon Grocjusz** i potwierdził, jak istotne znaczenie dla społeczności międzynarodowej stanowiły zagadnienia wojny oraz prawna jej regulacja – jej wypowiedanie, prowadzenie i zakończenie.

Hugon Grocjusz, prawnik i dyplomata, mówi się, że był ojcem prawa narodów. Pod wpływem reformacji, która podzieliła Kościół chrześcijański w Europie, nabrał on przekonania, że prawo nie wyraża boskiej sprawiedliwości, lecz stanowi owoc ludzkiego rozumu, i że nie wyprzedza ono wydarzeń, ale z nich wyrasta.

Wstęp

Grocjusz w swoim dziele zatytułowanym „O prawie wojny i pokoju”, przedstawił podział

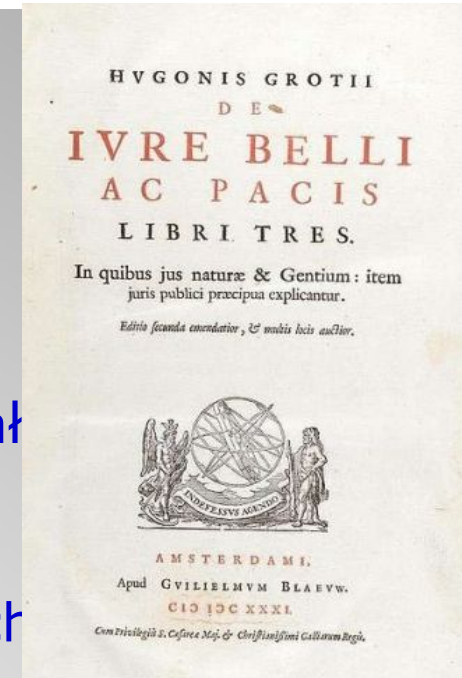
Określając:

jakie metody i środki można, a jakich nie powinno się stosować w działaniach wojennych

jakie osoby i obiekty podlegają ochronie i nie powinny być celem ataków,

kiedy wojna jest dopuszczalna, a kiedy nie i kto może ją prowadzić, jeśli już dojdzie do wojny,

ograniczenia wojny instrumentami prawnymi, z większym lub mniejszym skutkiem

Henry Dunant

Inspiracją do powstania Konwencji genewskiej był przypadek

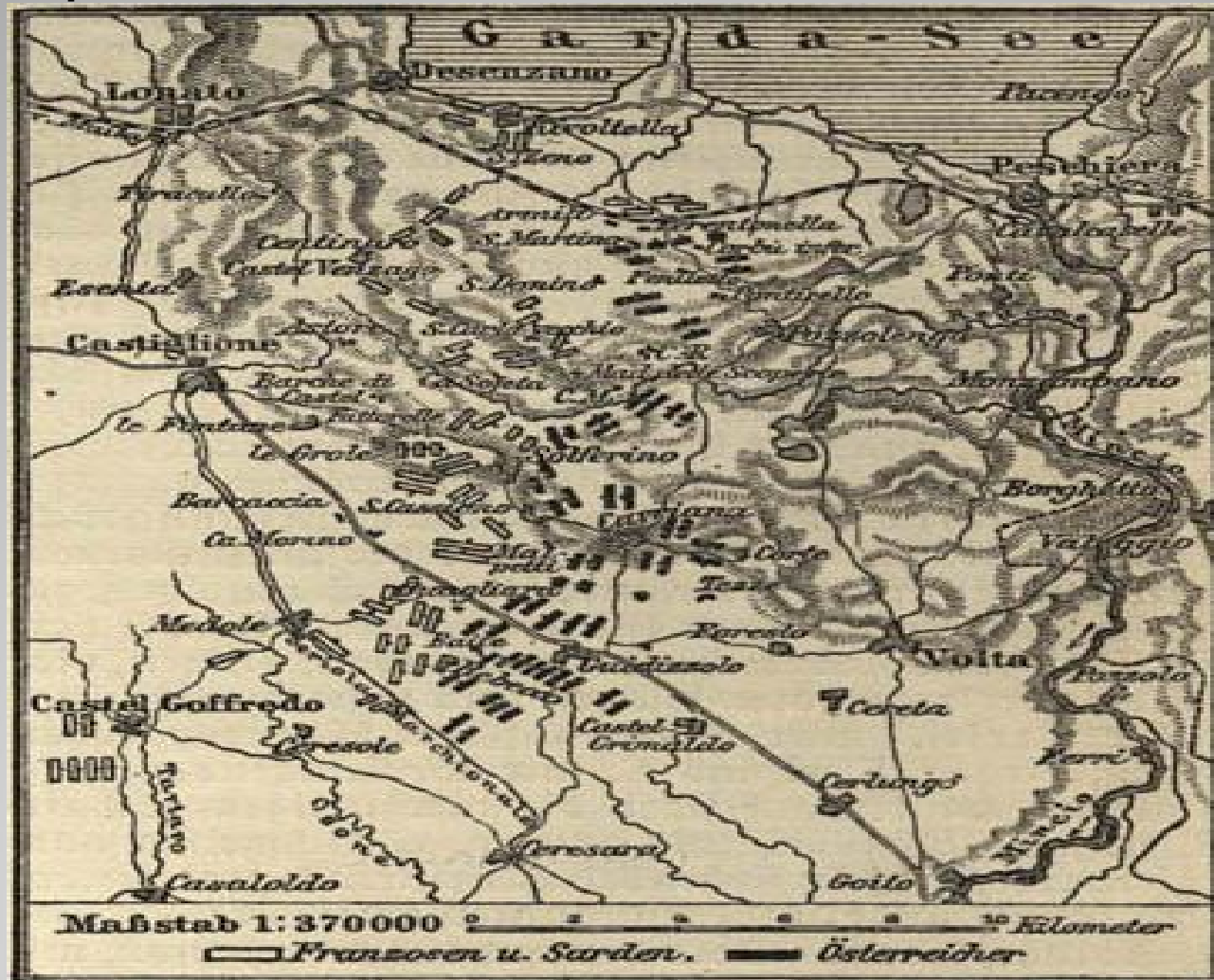
24 czerwca 1859 r. rozegrała się dramatyczna bitwa pod Solferino, pomiędzy armią cesarstwa Austrii a armią włoską, wspomaganą przez armię francuską.

Świadkiem tej bitwy był Henry Dunant (czyt. ąri dina), szwajcarski bankier, który w drodze na spotkanie z cesarzem przejeżdżał koło włoskiego miasteczka Solferino, gdzie dogorywała najkrwawsza w ówczesnej Europie bitwa (obok bitwy pod Waterloo, będącej ostateczną klęską Napoleona – 18 czerwca 1815 roku).

Liczba ofiar w bitwie pod Solferino przekraczała 40 000. Obok ciał zabitych, których nikt nie zbierał z pola walki, umierało w męczarniach tysiące rannych żołnierzy.

Niewielkie i źle zorganizowane wojskowe służby medyczne były bezradne wobec ogromu nieszczęścia.

Bitwa pod Solferino

Kärtchen zur Schlacht bei Solferino (24. Juni 1859).

Dziewięciogodzinna bitwa spowodowała ogromne straty po obu stronach: armia austriacka miała 2 352 zabitych, 10 645 rannych i 6 944 zaginionych, połączone siły francusko-sardyńskie miały 2 313 zabitych, 12 102 rannych i 2 786 zaginionych.

Henry Dunant

Dunant, mimo braku przygotowania medycznego starał się pomóc rannym i umierającym. W pobliskim kościele w Castiglione zorganizował prymitywny szpital, opatrywał rannych, dostarczał im wodę do picia, zapisywał ostatnie życzenia umierających (i tam właśnie narodziła się idea humanitaryzmu).

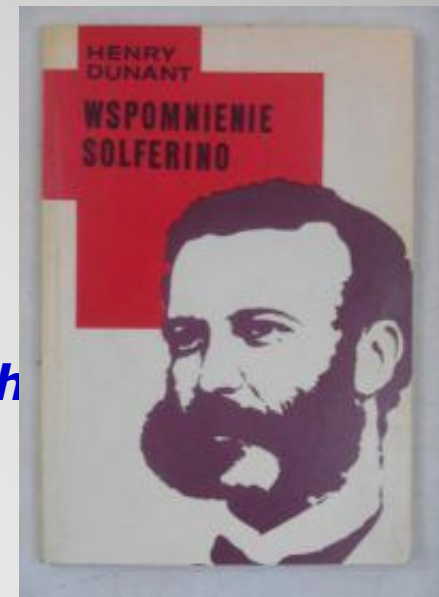
Namówił do pomocy kilka miejscowych kobiet, które – choć z oporami – dały się przekonać, że ranni żołnierze cierpią tak samo, niezależnie od narodowości. Tam właśnie powstało hasło Tutti fratelli – wszyscy jesteśmy braćmi.

Po dwóch latach Dunant napisał książkę "Wspomnienie Solferino". Jest to nie tylko relacja z pola bitwy czy opis wstrząsających przeżyć, ale gorący apel do społeczeństw Europy, który miał poruszyć ich sumienia.

Henry Dunant

Ponadto przedstawił propozycję powołania dodatkowej służby medycznej, której celem miało być niesienie pomocy rannym w czasie wojny. Jego postulatem było również uznanie rannych oraz ich opiekunów za osoby neutralne nawet na polu walki.

Niewielka książeczka, przetłumaczona na kilka języków i wydana w niemal wszystkich krajach europejskich, zdobyła ogromną popularność.

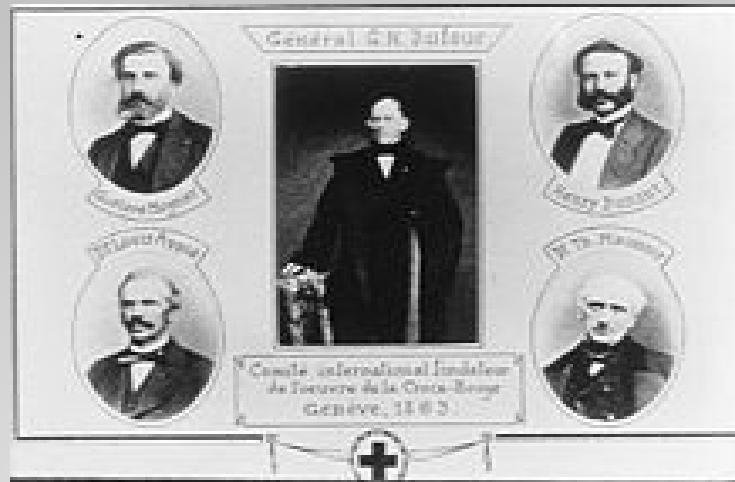
Henry Dunant

Zasugerował potrzebę:

- powołanie we wszystkich krajach stowarzyszeń pomocy, których przeszkoleni wolontariusze mogliby nieść ratunek rannym na polu walki
- zapewnienie im bezpieczeństwa przy pomocy wyróżniającego znaku, powszechnie uznawanego przez wszystkie strony konfliktu i dającego status pełnej neutralności.

Komitet Pięciu

- W lutym 1863 powstał w Genewie tzw. **Komitet Pięciu**, w którym obok Dunanta zasiadali czterej wpływowi obywatele szwajcarscy.

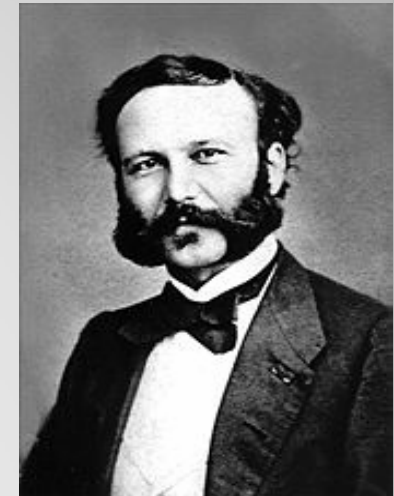
- 26 października 1863, z inicjatywy Dunanta, Komitet Pięciu zwołał do Genewy międzynarodową konferencję, w której wzięło udział 14 oficjalnych delegacji z krajów europejskich oraz wielu obserwatorów. Większość idei Henry Dunanta została zaakceptowana, m.in. powołanie narodowych komitetów pomocy rannym, ochrona personelu medycznego podczas działań wojennych i wspólny znak ochronny – czerwony krzyż na białym tle.

Historia konwencji genewskich

- Dzień 29 października 1863, w którym konferencja przyjęła te rezolucje, uznany został za dzień powstania Czerwonego Krzyża.

Konwencje genewskie – to szereg umów z zakresu prawa międzynarodowego i pomocy humanitarnej podpisanych w Genewie w Szwajcarii, będący częścią międzynarodowego prawa humanitarnego.

Pierwsza z Konwencji była rezultatem działalności i zabiegów politycznych Henriego Dunanta (czyt. *ari dina*), szwajcarskiego bankiera i filantropa który doprowadził do jej podpisania w 1864 r., liczyła ona zaledwie 10 artykułów, a podpisało ją początkowo 12 państw.

Rozwój wydarzeń

Wśród jej postanowień znalazły się przepisy mówiące o tym, że ranni żołnierze i osoby, które udzielają im pomocy, nie biorą udziału w walce – nie mogą więc być celem ataku.

- Po 1867, w wyniku niesnasek i sporów wśród założycieli Czerwonego Krzyża, Dunant wycofał się z Komitetu. Pogarszała się też zdecydowanie jego sytuacja materialna, a kolejne idee, jak np. utworzenie stref bezpieczeństwa dla cywilnych uchodźców, powołanie Światowej Organizacji Zdrowia czy Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości, nie znalazły zrozumienia rządów państw europejskich.

Henry Dunant

- W 1887 roku, po latach tułaczki i niepowodzeń, opuszczony przez wszystkich, Dunant osiedla się w przytułku dla ubogich w szwajcarskim miasteczku Heiden. W 1895 odnajduje go tam dziennikarz, którego artykuły o tym, że założyciel Czerwonego Krzyża żyje w ubóstwie i zapomnieniu, poruszają całą Europę. Rezultatem było przyznanie przez parlament norweski w 1901 pierwszej pokojowej nagrody Nobla Henry Dunantowi. Zmęczony, schorowany, stary człowiek nie chce już jednak żadnych zaszczytów i powrotu do życia publicznego. 30 października 1910 Henry Dunant umiera w swoim skromnym pokoju w przytułku w Heiden.

Prawo Humanitarne

jest podstawą i nakazem działania Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca.

ICRC

(Logo MKCK- Międzynarodowego Komitetu Czerwonego Krzyża)

Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża został założony w Genewie w 1863 roku pod nazwą Komitet Pomocy Rannym Wojskowym

Prawo Humanitarne

Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża jest niezależną, neutralną organizacją zapewniającą ochronę i pomoc humanitarną ofiarom wojny i przemocy. Nie jest organizacją rządową, mimo iż współpracują z nią rządy państw. Nie jest również organizacją pozarządową, ponieważ oprócz działalności społecznej i indywidualnej obejmuje także zakres działalności państwowej. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża otrzymał obecną nazwę w 1880 roku po przyjęciu jako znaku rozpoznawczego dla sanitariuszy i szpitali polowych odwrotnych barw flagi Szwajcarii (biały krzyż na czerwonym tle).

Prawo Humanitarne

Prawo Humanitarne

Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża jest to centrum informacji o jeńcach, osobach internowanych i zaginionych. Interweniuje również w tych sprawach u właściwych władz, zajmuje się poszukiwaniem zaginionych oraz wymianą jeńców podczas wojny. Komitet spieszył z pomocą humanitarną ofiarom konfliktów w Wietnamie, na Bliskim Wschodzie, w Ameryce Środkowej i Afryce. Uczestniczy w przygotowaniu projektów konwencji dotyczących humanitarnego prawa konfliktów zbrojnych. Może z upoważnienia stron walczących występować w roli mediatora i pośredniczyć w wymianie jeńców wojennych, rannych i chorych osób cywilnych.

Prawo Humanitarne

Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża stanowi część składową Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Półksiężycy (z działalności MKCK wywodzi się Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Półksiężycy, a także normy międzynarodowego prawa humanitarne – w szczególności Konwencje genewskie i haskie – i jako jego najstarsza część jest naczelnym organem obradującym i kontrolującym pozostałe).

Normy Międzynarodowego Prawa Humanitarnego określają:

- sposób wszczynania i kończenia konfliktów zbrojnych;
- wymogi stawiane członkom sił zbrojnych i ich sytuację prawną;
- kwestie związane z okupacją nieprzyjacielskiego terytorium;
- ochronę osób cywilnych w tym ludności nieprzyjacielskiego państwa;
- formy ochrony chorych i rannych;
- środki i metody prowadzenia walki;
- prawne następstwa stanu wojny w sferze stosunków międzynarodowych

Główne zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego :

1. Ograniczenie prawa w doborze i stosowaniu metod oraz środków walki zbrojnej przez strony w konflikcie i członków sił zbrojnych, zabroniono stosowania takich środków walki zbrojnej, które powodują zbędne cierpienia lub nadmierne straty w środowisku naturalnym (broni chemicznej, biologicznej, broni jądrowej)

broń chemiczna

broń biologiczna

broń jądrowa

Główne zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego :

2. Obowiązek odróżniania uczestników walki zbrojnej od ludności cywilnej przez strony konfliktu. Oznacza to, że ludność cywilna jak i poszczególne osoby cywilne nie powinny być przedmiotem ataków wojskowych. Ataki powinny być skierowane wyłącznie na cele wojskowe (wojna to stosunek między państwami a nie między ich ludnością cywilną).
3. Zakaz zabijania lub ranienia przeciwnika poddającego się lub wyłączonego z walki.
4. Prawo do poszanowania niezależności fizycznej i moralnej osób wyłączonych z walki. Dotyczyło to też osób nie uczestniczących bezpośrednio w działaniach zbrojnych.
5. Prawo do poszanowania życia, godności praw osobistych i przekonań uczestników walki zbrojnej i osób cywilnych, które znalazły się pod władzą strony przeciwnej.

Główne zasady Międzynarodowego Prawa Humanitarnego :

wyrażać się mają w ochronie przed atakami gwałtu i represji. Ponadto mogą korzystać z wszelkiej pomocy z zewnątrz i mają prawo do wymiany korespondencji ze swoimi rodzinami.

6. Obowiązek zabierania z pola walki i leczenia rannych oraz chorych. Obliguje to stronę konfliktu, pod władzą której się znajdują, do ochrony rannych i chorych oraz do ich poszanowania.
7. Przysługiwanie każdej osobie podstawowych gwarancji procesowych. Do odpowiedzialności za czyn nie zabroniony nikt nie może być pociągnięty. Tortury fizyczne lub psychiczne, kary cielesne oraz traktowanie w sposób okrutny lub poniżający są niedozwolone.

Międzynarodowe Prawo Humanitarne (MPH) dzieli się na dwie części:

- Prawo genewskie
- Prawo haskie

Genewa - Prawo genewskie lub właściwe prawo humanitarne, powstało w celu zapewnienia ochrony członkom personelu wojskowego, którzy w ogóle nie uczestniczą w walce, albo przestali w niej uczestniczyć oraz osobom nie biorącym czynnego udziału w działaniach zbrojnych, zwłaszcza osobom cywilnym;

Haga – Prawo haskie lub prawo wojenne, które określa prawa i obowiązki stron walczących w trakcie prowadzenia operacji wojskowych oraz ogranicza zakres dozwolonych środków szkodenia nieprzyjacielowi.

Prawo Humanitarne

Międzynarodowy ruch humanitarny zrzesza około 97 milionów wolontariuszy na całym świecie, stworzony został aby chronić ludzkie zdrowie i życie, zapewnić szacunek dla istoty ludzkiej, oraz by łagodzić i zapobiegać ludzkiemu cierpieniu, odrzucając jednocześnie dyskryminację opartą na pochodzeniu narodowościowym, rasowym, klasowym, przekonaniach religijnych, czy politycznych.

Historia Konwencji

Prawo humanitarne zawsze starało się nadać za tym, co niosło życie, a szczególnie nowe konflikty zbrojne. Kolejne konferencje dyplomatyczne, które dokonywały uaktualnienia konwencji, zbierały się zawsze po wojnach i konfliktach zbrojnych.

Po raz pierwszy konwencję **uaktualniano po wojnie rosyjsko –japońskiej w 1906 r.**, potem **po pierwszej wojnie światowej w roku 1929. W 1949 r. spotkano się,** aby dostosować prawo humanitarne do nowoczesnego pola walki **po drugiej wojnie światowej.**

Konwencje Genewskie

(DzU z 1956r., nr 38, poz. 171, załącznik)

Tragiczne doświadczenia II wojny światowej,

m.in. zwiększenie i zakres skali działań wojennych, systematyczne i świadome niszczenie miast, planowe i systematyczne ludobójstwo (obozy koncentracyjne) oraz zastosowanie broni masowego rażenia stały się przyczyną dalszego rozwoju prawa humanitarnego. Inicjatywę w tym zakresie podjął Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża, który doprowadził do zwołania w Genewie międzynarodowej konferencji i podpisania w 1949 r. czterech konwencji Czerwonego Krzyża:

Konwencje Genewskie (DzU z 1956r., nr 38, poz. 171, załączniki) oraz *Dz.U.2010.70.447 (preambuła)*

Oryginał Konwencji Genewskiej

- **I Konwencja genewska**, dotyczy polepszenia losu rannych i chorych w armiach czynnych na lądzie.
- **II Konwencja genewska**, dotyczy polepszenia losu rannych, chorych i rozbitków sił zbrojnych na morzu.
- **III Konwencja genewska**, dotyczy traktowania jeńców.
- **IV Konwencja genewska**, dotyczy ochrony osób cywilnych podczas wojny.

Konwencje Genewskie

(*DzU z 1956r., nr 38, poz. 171, załącznik*)

Dz.U.2010.70.447 (preambuła)

Wymienione Konwencje, których tekst sporządzony został w językach francuskim i angielskim, załączone zostały do aktu końcowego Genewskiej Konferencji Dyplomatycznej z 1949 roku. Przekład urzędowy tych konwencji na języki hiszpański i rosyjski sporządzony został staraniem Szwajcarskiej Rady Związkowej.

Konferencja uchwaliła poza tym 11 rezolucji, które są również załączone do niniejszego Aktu. Należycie upoważnieni przez swoje Rządy, podpisali w Genewie dnia 12 sierpnia 1949 roku niniejszy Akt Końcowy sporządzony w językach francuskim i angielskim. Oryginał i załączone do niego dokumenty zostały złożone w archiwum Związku Szwajcarskiego.

Konwencje Genewskie (DzU z 1956r., nr 38, poz. 171, załącznik)

Konwencje te zastąpiły dotychczas obowiązujące umowy z 1864 i 1929r. Co jednak bardziej istotne, konwencje genewskie z 1949 r. zostały ratyfikowane przez niemal wszystkie państwa, stąd też można je uważać za prawo powszechnie obowiązujące.

W 1977 r. po wojnie w Wietnamie , zdecydowano przyjąć nową strategię. Zamiast zmieniać całe konwencje i powtarzać na nowo procedurę ratyfikacji, zdecydowano się na stworzenie dwóch dodatkowych protokołów do konwencji.

Pierwszy protokół dotyczy ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, drugi ochrony ofiar niemiędzynarodowych konfliktów zbrojnych.

Protokoły dodatkowe I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949r.

Zadania Konwencji Genewskiej dotyczące Ochrony Ludności Cywilnej

1. Ludność cywilna i osoby cywilne korzystają z ogólnej ochrony przed niebezpieczeństwami wynikającymi z operacji wojskowych. W celu uczynienia tej ochrony skuteczną, należy przestrzegać we wszelkich okolicznościach następujących przepisów, które uzupełniają inne odpowiednie przepisy prawa międzynarodowego.
2. Celem ataków nie mogą być ani ludność cywilna jako taka, ani osoby cywilne. Zabronione są akty i groźby przemocy, których głównym celem jest zastraszenie ludności cywilnej.

Protokoły dodatkowe I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949r.

Zadania Konwencji Genewskiej dotyczące Ochrony Ludności Cywilnej

3. Osoby cywilne nie korzystają z ochrony określonej w niniejszym dziale, jeżeli uczestniczą bezpośrednio w działaniach zbrojnych, przez czas trwania takiego uczestnictwa.
4. Zabronione są ataki bez rozróżnienia. Określenie „bez rozróżnienia” oznacza:
 - (a) ataki, które nie są skierowane przeciwko określonemu celowi wojskowemu;
 - (b) ataki, w których stosuje się metody i środki walki, jakie nie mogą być ograniczone do określonego celu wojskowego, albo

Protokoły dodatkowe I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949r.

Zadania Konwencji Genewskiej dotyczące Ochrony Ludności Cywilnej

(c) ataki, w których stosuje się metody i środki walki, których skutki nie mogą być ograniczone, jak to nakazuje niniejszy protokół, i w następstwie tego w każdym z tych wypadków mogą godzić bez rozróżnienia w cele wojskowe i w osoby cywilne lub w dobra o charakterze cywilnym.

5. Następujące rodzaje ataków będą między innymi traktowane jako wykonane bez rozróżnienia:

(a) ataki w postaci bombardowania, niezależnie od zastosowanych metod i środków, które jako jeden cel wojskowy traktują pewną liczbę celów wojskowych wyraźnie zarysowanych i odróżniających się, położonych w mieście, na wsi lub w innej strefie obejmującej podobne skupienie osób cywilnych lub dóbr o charakterze cywilnym;

Protokoły dodatkowe I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949r.

Zadania Konwencji Genewskiej dotyczące Ochrony Ludności Cywilnej

(b) ataki, co do których można przypuszczać, że wywołają również straty w życiu ludzkim wśród ludności cywilnej, ranienia osób cywilnych, szkody w dobrach o charakterze cywilnym lub połączenie tych strat i szkód, jeśli byłyby one nadmierne w porównaniu z oczekiwaną konkretną i bezpośrednią korzyścią wojskową.

6. Zabronione są ataki skierowane tytułem represaliów przeciwko ludności cywilnej lub osobom cywilnym.

Protokoły dodatkowe I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949r.

Zadania Konwencji Genewskiej dotyczące Ochrony Ludności Cywilnej

7. Obecność lub ruch ludności cywilnej albo osób cywilnych nie powinny być wykorzystywane do ochrony przed operacjami wojskowymi pewnych punktów lub pewnych stref, zwłaszcza do prób ochrony celów wojskowych przed atakami albo do maskowania, ułatwienia lub utrudnienia operacji wojskowych. Strony konfliktu nie powinny kierować ruchu ludności cywilnej lub osób cywilnych tak, by stanowiło to próbę ochrony celów wojskowych przed atakami lub osłaniania operacji wojskowych.
8. Żadne naruszenie tych zakazów nie zwalnia stron konfliktu z zobowiązań prawnych w stosunku do ludności cywilnej i do osób cywilnych, w tym z zobowiązania do przedsięwzięcia środków ostrożności przewidzianych w artykule 57.

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

Wokół idei niesienia pomocy ofiarom konfliktów zbrojnych rozwinął się ruch społeczny, zainicjowany przez grupę genewskich działaczy z J.H.Dunantem na czele, która w 1864r. zawiązała Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (MKCK).

W różnych państwach na świecie powstały krajowe stowarzyszenia Czerwonego Krzyża, a od 1875 r.- także Czerwonego Półksiężyca (w Turcji i innych państwach muzułmańskich). Znaki Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca są znakami ochronnymi wojskowych służb medycznych na mocy art.38.1 Konwencji Genewskiej z 1949 r.

-

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

Najwyższym organem władz Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca jest Konferencja odbywająca się co cztery lata. Na XX Konferencji Ruchu w Wiedniu w 1965r. uchwalono, że Ruch będzie się kierował zasadami :

- humanitaryzm – człowieczeństwo, ochrona życia, zdrowia i poszanowania ludzkiej godności i praw człowieka;
- bezstronność – pomoc udzielana bez rozróżnienia wszystkich stron konfliktu, najpierw najbardziej potrzebującym;

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycyca

- neutralność – brak stanowiska w sporach: religijnych, rasowych, politycznych itp.;
- niezależność – niezależność od państwa w granicach prawa;
- dobrowolność – przynależność do organizacji jest dobrowolna, nieprzymusowa;
- jedność – w każdym z krajów istnieje tylko jedna organizacja działająca w ramach Czerwonego Krzyża lub Czerwonego Półksiężycyca;
- powszechność – wszystkie stowarzyszenia są równe, Czerwony Krzyż i Czerwony Półksiężyc stara się być obecny na całym świecie

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

Znaki ochronne używane przez Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca to: czerwony krzyż, czerwony półksiężyc, czerwona Gwiazda Dawida oraz czerwony kryształ.

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

Międzynarodowy Komitet Pomocy Rannym,
przekształcił się nieco później w **Międzynarodowy**
Komitet Czerwonego Krzyża (Genewa 1864r.).

Czerwony Krzyż na białym tle (odwrotność flagi szwajcarskiej)
przyjęto jako symbol powoływanych organizacji. Był to
początek Ruchu Czerwonego Krzyża.

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

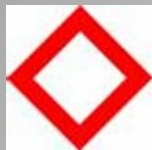
Znak Czerwonego Półksiężyca powstał jako muzułmański odpowiednik znaku Czerwonego Krzyża. Półksiężyc jest symbolem islamu. Od czasu wojny rosyjsko-tureckiej w 1876 czerwony półksiężyc stał się rozpoznawalnym znakiem pomocy humanitarnej w krajach islamskich. Znak został oficjalnie wpisany do Konwencji Genewskich z 1929 roku. Organizacje *Al-Hilal al-Ahmar* (arab. czerwony półksiężyc) Stowarzyszenia krajowe Czerwonego Półksiężyca współtworzyły dzisiejszy Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca. Od tego momentu funkcjonuje na równi ze znakiem Czerwonego Krzyża.

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

W Izraelu jako symbol stosowana była Czerwona Gwiazda Dawida. Był to jeden z powodów, dla których izraelska organizacja do 2006 roku była jedynie obserwatorem, a nie pełnoprawnym członkiem Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca. Obecnie Magen David Adam jest pełnoprawnym członkiem Federacji i Ruchu.

Międzynarodowy Ruch Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca

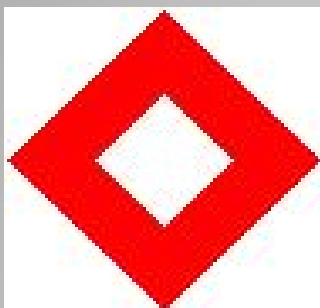

(Dz. U. z 2010 r., nr 70, poz. 447, załącznik) Czerwony Kryształ

to nowy znak ochronny wojskowych służb medycznych wprowadzony III Protokołem Dodatkowym (wszedł w życie 14 stycznia 2007 r.) do konwencji genewskich o ochronie ofiar wojny z dnia 12 sierpnia 1949 r. Celem wprowadzenia nowego znaku nie było zastąpienie pozostałych znaków (Czerwonego Krzyża, Półksiężyca, Gwiazdy Dawida) nowym, nie kojarzącym się ani z chrześcijaństwem, ani z islamem, ani z judaizmem, ani z żadną inną religią – ale stworzenie neutralnego, nowego obok istniejących w prawie międzynarodowym znaku.

Protokół dodatkowy III

(Dz. U. z 2010 r., nr 70, poz. 447, załącznik)

Wewnątrz granic własnego państwa, istnieje dla stowarzyszenia krajowego, możliwość wpisania w kryształ: krzyża, półksiężyca, gwiazdy Dawida lub kombinacji powyższych znaków.

Nowy znak ma raz na zawsze ukrócić próby posługiwania się różnymi znakami i zastąpić znaki stosowane w praktyce, a nieuwzględnione przez konwencje genewskie. Protokół dodatkowy jest bardzo precyzyjny i wyraźnie podkreśla, że żadne państwo, a w konsekwencji również żadne stowarzyszenie krajowe, nie będzie zmuszone do zmiany znaku, natomiast każde państwo będzie miało do tego pełne prawo.

PROTOKÓŁ I

sporządzony w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

CZĘŚĆ IV LUDNOŚĆ CYWILNA

Dział I

OGÓLNA OCHRONA PRZED SKUTKAMI DZIAŁAŃ WOJENNYCH

Rozdział I

ZASADA PODSTAWOWA I ZAKRES STOSOWANIA

Artykuł 48

Zasada podstawowa

W celu zapewnienia poszanowania i ochrony ludności cywilnej oraz dóbr o charakterze cywilnym strony konfliktu powinny zawsze odróżnić ludność cywilną od kombatanów oraz dobra o charakterze cywilnym od celów wojskowych i w związku z tym kierować swoje operacje jedynie przeciwko celom wojskowym.

PROTOKÓŁ I

sporządzony w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

W rozumieniu niniejszego protokołu:

(a) określenie "obrona cywilna" oznacza wypełnianie wszystkich lub niektórych zadań humanitarnych wymienionych niżej, mających na celu ochronę ludności cywilnej przed niebezpieczeństwami wynikającymi z działań zbrojnych lub klęsk żywiołowych, i przewyżczanie ich bezpośrednich następstw, jak też zapewnienie warunków koniecznych do przetrwania. Są to następujące zadania:

- służba ostrzegawcza;
- ewakuacja;
- przygotowanie i organizowanie schronów;
- obsługa środków zaciemnienia;
- ratownictwo;
- służby medyczne, włączając w to pierwszą pomoc oraz opiekę religijną;

PROTOKÓŁ I

sporządzony w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

- walka z pożarami;
- wykrywanie i oznaczanie stref niebezpiecznych;
- odkażanie i inne podobne działania ochronne;
- dostarczanie doraźnych pomieszczeń i zaopatrzenia;
- doraźna pomoc dla przywrócenia i utrzymania porządku w strefach dotkniętych klęskami;
- doraźne przywrócenie działania niezbędnych służb użyteczności publicznej;
- doraźne grzebanie zmarłych;
- pomoc w ratowaniu dóbr niezbędnych dla przetrwania;
- dodatkowe rodzaje działalności, niezbędne dla wypełnienia któregoś z zadań wyżej wymienionych, w tym planowanie i prace organizacyjne.

PROTOKÓŁ I

sporządzony w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r.

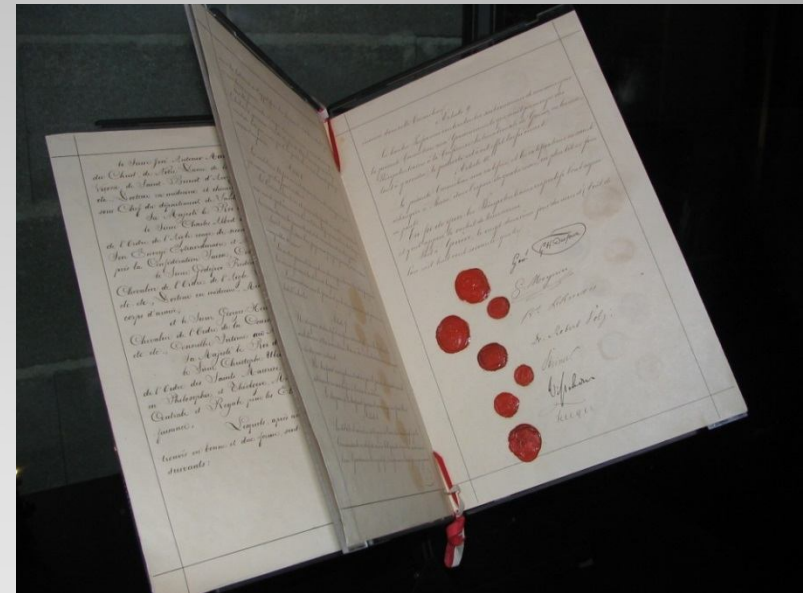
b) określenie "organizacje obrony cywilnej" obejmuje obiekty oraz formacje utworzone przez uprawnione władze strony konfliktu lub działające z ich upoważnienia dla wypełnienia któregokolwiek z zadań wymienionych w punkcie (a) i wyznaczone wyłącznie do tych zadań;

(c) określenie "personel" organizacji obrony cywilnej obejmuje osoby, które strona konfliktu zatrudnia wyłącznie do wykonywania zadań wyliczonych w punkcie (a), w tym personel wyznaczony przez uprawnioną władzę tej strony wyłącznie do zarządzania tymi organizacjami;

(d) określenie "materiały" organizacji obrony cywilnej oznacza wyposażenie, zaopatrzenie i środki transportu, które te organizacje użytkują dla wypełniania zadań wyliczonych w punkcie (a).

Protokoły dodatkowe I z 1977 r. do Konwencji Genewskich z 12 sierpnia 1949

Normy prawa międzynarodowego które jest tożsamy z zobowiązaniem do ich stosowania i przestrzegania w kraju – sygnatariuszu zostały podpisane i ratyfikowane przez Polskę 19 września 1991 r.

Wyżej wymienione protokoły rozwijają postanowienia konwencji genewskich. Z protokołów wynika zasada ograniczenia stron konfliktu w stosowaniu metod i środków szkodzenia nieprzyjacielowi.

Protokół Dodatkowy I

(Dz. U. z 1992 r., nr 41, poz. 175, załącznik)

m.in. rozszerzył pojęcie międzynarodowego konfliktu zbrojnego obejmując tzw. wojny narodowyzwoleńcze, oraz wprowadził wiele nowych przepisów dotyczących ochrony ofiar wojny

- zabrania się atakowania ludności cywilnej
- zabrania się atakowania szpitali i innych urządzeń służących opiece nad rannymi i chorymi
- zabrania się atakowania obiektów bez ich rozróżnienia oraz niszczenia dóbr niezbędnych do przetrwania ludności
- zabrania się stosowania w walce metod i środków powodujących zbędne cierpienia oraz długotrwałe i poważne szkody w środowisku naturalnym
- stanowi podstawę prawną do powołania i działania organizacji i instytucji obrony cywilnej

Protokół Dodatkowy II

(Dz. U. z 1992 r., nr 41, poz. 175, załącznik)

Dokument ten jest rozwinięciem postanowień artykułu 3, wspólnego dla czterech Konwencji Genewskich, określający pewne minimum praw, jakie strony wojujące mają obowiązek respektować, upoważnia do niesienia pomocy osobom poszkodowanym, zapewniając minimum praw humanitarnych.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

W historii Stosunków Międzynarodowych istnieje wiele przykładów lekceważenia i nieprzestrzegania norm międzynarodowego prawa humanitarnego, jak również prawa międzynarodowego w kwestii ochrony praw człowieka. Jest to podyktowane przede wszystkim postawą rządów, które ignorują działania organizacji i instytucji międzynarodowych, uzasadniając to ingerencją w sprawy wewnętrzne.

Naruszenia zasad konwencji genewskich podczas konfliktu często prowadzą do wyniszczającego kryzysu humanitarnego, którego pierwszym przykładem może być **sytuacja w Darfurze, zachodniej prowincji Sudanu**. Podczas zbrojnego konfliktu na terenie Darfuru, pomiędzy rządem Sudanu a ruchem rebelianckim, prawa człowieka były łamane regularnie od sierpnia 2002 roku.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Według raportów, tworzonych przez organizacje międzynarodowe i pozarządowe, Władze sudańskie kontynuowały powietrzne ataki na wioski we Wschodnim i Północnym Darfurze były przeprowadzane na skalę masową, bez rozróżnienia na obiekty wojskowe i cywilne, powodując masowe wysiedlenia ludności. W największym niebezpieczeństwie są dzieci, które bardzo często zostają zmuszane do zabijania. Kobiety i dziewczynki są ofiarami nieustających napaści seksualnych, a tortury wśród cywili i grup rebelianckich stają się codziennością.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Początkowe „**tłumienie protestów opozycji**” w **Syrii** przerodziło się w regularny wewnętrzny konflikt zbrojny, w rezultacie którego każdego dnia na ulicy giną niewinni ludzie.

W Syrii popełniane są zbrodnie wojenne a cywile trafiają do więzień, gdzie są torturowani i traktowani w poniżający sposób. Amnesty International wielokrotnie donosiła o szeregu naruszeń praw człowieka oraz o trudnej sytuacji zwykłych ludzi, którzy każdego dnia mogą stracić życie.

Ponad 115 tys. osób zdecydowało się wyjechać z Syrii do sąsiedniej Turcji i Jordanii. Tysiące Irakijczyków, którzy uciekli przed niebezpieczeństwem z Iraku do Syrii, zmuszeni zostali powrócić do swojego państwa pochodzenia. W samej Syrii milion osób przemieściło się w inny region kraju ponieważ nie czuli się bezpiecznie w swoich domach.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Konflikt w Czeczenii jest jednym z tych niemiędzynarodowych konfliktów, których długość liczona jest w latach, a ich stała obecność w mediach sprawia, że jego niezwykle krwawy charakter przestał być szokujący dla odbiorców. Niemniej jednak nie wolno zapominać o tym, że konflikt w Czeczenii nadal trwa. Jego wyrazem są nie tylko wydarzenia w Groznie, ale także powtarzające się ataki terrorystyczne organizowane przez ludzi określających się mianem „bojowników czeczeńskich”.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Po przeanalizowaniu metod i środków stosowanych w konflikcie czeczeńskim tym jaśniejsze staje się, jak cenna jest obecność na miejscu obserwatorów międzynarodowych i pomoc niesiona przez neutralne organizacje międzynarodowe. Tradycyjna neutralność jest jednym z najważniejszych atutów organizacji Międzynarodowego Czerwonego Krzyża. To dzięki niej możliwe jest udzielanie pomocy w niemal wszystkich konfliktach na świecie, co dotyczy również konfliktu w Czeczenii.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Dokonując aneksji Krymu i wojskowej inwazji na terytorium wschodniej Ukrainy, Federacja Rosyjska naruszyła istniejący system bezpieczeństwa w Europie i stworzyła niebezpieczny precedens przekształcenia granic państwowych w XXI wieku. Brutalne łamanie międzynarodowego prawa przez rząd Rosji doprowadziło do powstania tragicznych i rozległych skutków, które w pierwszym rzędzie dotknęły Ukrainy. Należy wśród nich wymienić: zabijanie i torturowanie żołnierzy, obywatelskich aktywistów oraz zwykłych obywateli; porwania i preparowanie spraw karnych przeciwko obywatelom Ukrainy; powstanie katastroficznej sytuacji społeczno-gospodarczej w obwodzie ługańskim i donieckim.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Wspieranie przez Rosję grup terrorystycznych na wschodzie Ukrainie stało się przyczyną wielkiej katastrofy lotniczej – rozbicia malezyjskiego Boeinga MN17 w wyniku trafienia w niego rakiety terrorystów.

Wraz z rozpoczęciem rosyjskiej okupacji na Półwyspie Krymskim codziennością stały się przypadki pobić, porwań i zastraszania ukraińskich i zagranicznych dziennikarzy oraz obywatelskich aktywistów. Masowo zaczęto odnotowywać przypadki naruszania praw Tatarów Krymskich (bezprawne zatrzymania, przeszukania, ściganie karne), o czym 02.10.2014 oznajmiło 68 deputowanych PACE. W związku z rosyjską okupacją tysiące ludzi zostało zmuszonych do opuszczenia swoich domów. Według ostatnich danych ONZ, Krym opuściło przenosząc się do innych regionów Ukrainy 18 358 osób, w tym 5 142 dzieci, 1 298 inwalidów i osób w starszym wieku.

Przykłady łamania prawa humanitarnego

Konflikt w Nepalu

Od dziewięciu lat w Nepalu toczy się krwawy konflikt pomiędzy maoistowskimi partyzantami a siłami rządowymi. Zarówno siły rządowe jak i maoistowscy rebelianci dokonują egzekucji cywilów i nieuzbrojonych bojowników najpoważniejsze nadużycia, takie jak egzekucja 19 nieuzbrojonych partyzantów w miejscowości Doramba w regionie Ramechhap w sierpniu 2003 roku. Maoiści są odpowiedzialni za zabijanie cywilów oraz pracowników sił rządowych, których przetrzymywali jako zakładników.

Wykaz państw które podpisały się pod Protokołem Dodatkowym I Konwencji Genewskiej

- **A** Afganistan, Albania, Algieria, Angola, Antigua i Barbuda, Argentyna, Armenia, Australia, Austria, Arabia Saudyjska
- **B** Bahamy, Bahrajn, Bangladesz, Barbados, Białoruś, Belgia, Belize, Benin, Boliwia, Bośnia i Hercegowina, Botswana, Brazylia, Brunei Darussalam, Bułgaria, Burkina Faso, Burundi
- **C** Czad, Chile, Chiny, Chorwacja, Cypr, Czechy
- **D** Dania, Djibouti, Dominica, Dominikana
- **E** Ekwador, Egipt, Estonia, Etiopia,
- **F** Fidżi, Finlandia, Francja, Filipiny
- **G** Gabon, Gambia, Georgia, Ghana, Grecja, Grenada, Gwatemala, Gwinea, Gwinea Bissau, Guyana, Gwinea Równikowa

Wykaz państw które podpisały się pod Protokołem Dodatkowym I Konwencji Genewskiej

- **H** Haiti, Holy See, Honduras, Holandia, Hiszpania
- **I** Islandia, Irak, Irlandia,
- **J** Jamajka, Japonia, Jordan, Jemen
- **K** Kazachstan, Kenia, Kuwejt, Kirdżizstan, Kamerun, Kanada, Kolumbia, Kambodża, Korea Południowa, Komory, Kongo, Kostaryka, Kuba
- **L** Laos, Łotwa, Liban, Lesotho, Liberia, Libia, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg
- **M** Macedonia, Madagaskar, Malawi, Malediwy, Mali, Malta, Mauritania, Mauritius, Meksyk, Mikronesia, Monaco, Mongolia, Montenegro, Marokko, Mozambik, Mołdawia
- **N** Namibia, Nauru, Nowa Zelandia, Nikaragua, Niger, Nigeria, Norwegia, Niemcy
- **O** Oman

Wykaz państw które podpisały się pod Protokołem Dodatkowym I Konwencji Genewskiej

- **P** Palau, Panama, Paragwaj, Peru, Polska, Portugalia, Południowa Afryka
- **R** Rumunia, Rosja, Rwanda, Republika Środkowoafrykańska, Republika Zielonego Przylądka
- **S** Saint Kitts and Nevis, Saint Lucia, Saint Vincent i Grenadyny, Samoa, San Marino, Sao Tome and Principe, Senegal, Serbia, Seszele, Sierra Leone, Słowacja, Słowenia, Sudan Południowy, Sudan, Surinam, Suazi, Szwecja, Szwajcaria, Syria, Salvador
- **T** Tadżykistan, Timor Wschodni, Togo, Tonga, Trinidad and Tobago, Tunezja, Turkmenistan, Tanzania
- **U** Uganda, Ukraina, Urugwaj, Uzbekistan
- **W** Wanuat, Wenezuela, Wietnam, Węgry, Włochy, Wielka Brytania, Wyspy Cooka, Wybrzeże Kości Słoniowej, Wyspy Solomona
- **Z** Zambia, Zimbabwe, Zjednoczone Emiraty Arabskie

Zakończenie

Uważam, że konwencje te są bardzo przydatne w czasie wojny, gdyż zamieszczone są w niej zasady prawne dotyczące postępowania z ludźmi cywilnymi, jeńcami oraz poszkodowanymi żołnierzami.

Dzięki tym zasadom nie zostają lub nie powinny zostać naruszone prawa obywatela danego kraju . Konwencje również zobowiązuje się do obrony stowarzyszeń które zostały powołane do pomocy poszkodowanym w czasie wojny.

Sądzę że każdy człowiek bez względu na obywatelstwo, koloru skóry oraz religie, który zostaje poszkodowany w czasie wojny powinien uzyskać taką pomoc bez względu na okoliczności w których się znalazł .

Myślę, że konwencje uczą nas szacunku do osób poszkodowanych . I myślę, że jest to pierwszy krok do porozumienia międzynarodowego który wyjdzie nam na dobre.